

φύλη μας είναι καταδικασμένη να μείνη μικρή.

Ένα μόνο θέλω να μάθω,—και την Ύδραν άτορία έχουνε κι άλλοι άναγνώστες του «Νουμά». Κοντά σ'άλλα, στη σελίδα 50 του «Νουμά» (ά.ρ. 586), δ κ. Ξ. κάνει τὸ δέλεαλο τοῦ Ψυχάρη και τιμιάζει τελειωτικά τὸν ψυχισμό και ἄτιδ'χνει πὸς τὸ ξενοπυλικὸ σύστημα (ἢ εἶναι τὸ κλέησερ). Εἶναι αὐτὴ και τοῦ «Νουμά» ἡ γνώμη; Πιρδεχεται ὁ «Νουμάς» γιὰ σωστὰ ὅσα γράφει ὁ νέος κριτικός του κ. Γρ. Ξενοπούλου στην αυτοκριτική του; Σάν άναγνώστης ἔχω τὴν ἀξίωση νὰ τὸ μάθω, γιὰ νὰ ξέρω τὴν πορεία τοῦ φύλλου ποὺ διαβιάζω.

Και κάτι νάντιγράψω. Και δὲ φταίω ἐγὼ ν'ἔρχεται κι αὐτὸ ἐμπόγραμμα νὰ δικαιώσει τὴν παραπάνω ἀξίωσή μου. Στὴ σημερινή «Διάπλαση» (μ.λ. 162) δημοσιεύεται δὴλωση πὸς ἰσόλυτος διευθυντῆς και μόνος ἰδιοκτήτης; τὴς εἶναι ἄλλος και πὸς δ κ. Γρ. Ξ. «δὲν εἶνε και δὲν ἦτο ἀνέκαθεν, παρ' ἄλλου; ἐλὶ μισθῷ ἀρχισυντάκτης, ἐπιμελούμενος τὰ τῆς ὕλης κατὰ τὸ ὄρισμένον πρόγραμμα τοῦ περιοδικοῦ τούτου, χωρὶς τὴν ἐλαχίστην πρωτοβουλίαν και ἐπομένως τὴν ἐλαχίστην εὐθύνην. Πάν ὅ,τι δημοσιεύεται εἰς τὴν «Διάπασιν», ἐκλέγεται, ὑπαγορεύεται ἢ ἐγκρίνεται τελειωτικῶς ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς, ὁ ὁποῖος εἶνε και ὁ μόνος ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἐν γένει πορείαν τοῦ περιοδικοῦ».

Χάρηκα πολὺ γι' αὐτὸ. Θὰ πῆ πὸς δ κ. Γρ. Ξ. ἔχει ἀνέκαθεν (20 χρόνια, λένε) ταχτικό μιστὸ ἀπὸ τῆς «Διάπασης» και δὲν κρέμεται ἀπὸ ἀβέβαια ἐκδοτικά ἢ θεατρικά κέρδη και ζημίες. Θὰ πῆ ὅμως και κάτι ἄλλο: πὸς ἡ ἰδέα τοῦ δημοτικισμοῦ δὲν τοῦ χρωστάει τὴν παραμικρὴ χάρη ν'ἄρχισε φέτος δ κ. Φαίδων (Γρ. Ξ.) νὰ γράφῃ περὶ τοῦ μαλλιὰρὰ τὴς «ἐπιστολῆς» του πρὸς τὰ ἔξυπνα και καλὰ παιδάκια τῆς «Διάπασης».

N. ΠΟΡΙΩΤΗΣ

ΣΗΜ. ΤΟΥ «ΝΟΥΜΑ». Ὁ φίλος Ποριώτης ἐπιμένει και δὴ, ἐπιμένει και στίς κουβέντες του, ἐπιμένει και σὶά βιβλία ποὺ μᾶς στέλνει (Στὸ ξώφυλλο τῆς «Μαρίας τῆς Μεγδαληνῆς» ποὺ μᾶς ἔστειλε γράφει: «Τοῦ φίλου Δ. Ταγκόπουλου κι ἄς πῆ νὰ ξενοτουλίξῃ...») πὸς με τὸ ν' ἀφίσομε τὸν Ξενοπούλου νὰ μιλήτῃ ἀπὸ τὴς στήλες μας σημαίνει πὸς ὁ Ξ. χρῆστηκε «νέος κριτικός μας» και πὸς ὁ «Νουμάς» παραδέχεται και ἀσπάζεται τὴν ἀντιψυχαρακὰ ἔμφωνητά του. Κάτι γράψαμε πάνου σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα στίς σελίδες 44 και 45 τοῦ φύλλου, και δὲν ἔχομε καμιὰ διάθεση νὰ ξαναμασήσομε τὰ ἴδια και τὰ ἴδια. Στὴ σημερινή ὅμως πρόκλησή του τί ν' ἀπαντήσομε; Ὁ «Νουμάς» δεκατέσσερα χρόνια τώρα ἀγωνίζεται στενά και ἀδιάρηχτα συνεδεμένο; με τὸν Ψυχάρη κι ἂν ἡ μοῖρα τοῦ γράφει νὰ ζήσει κι ἄλλα δεκατέσσερα δὲν τὸχει σκοπὸ, οὔτε ποὺ τὸ σκέφτηκε καν, ν'ἀλλαξοπιστήσει. Ὅτι εἶναι ἡ πίστη τοῦ ἐκδότη τοῦ «Νουμά» και μ' αὐτὴ τὴν πίστη μίλησε σὶὸν ἀγώνα. Δὲ σημαίνει ὅμως πὸς ὁ Ψυχαρακισμὸς του εἶναι δεσποτικός κ' ἔτσι μπορεῖ νὰ κλείνει τὴν πόρτα του σὲ κάθε γνωστὸ λόγιό ποῦ, με τὴν ὑπογραφή του, δηλ. ὕπευ-

θῶνος, καθὼς, λένε οἱ δασκίλοι, θὰ ζητήσῃ νὰ ὑποσῇ ρίξει ἀπὸ τὴς στήλες του γνώμης ἀντιψυχαρακῆς. Δικαίωμα τοῦ και δικαίωμα τοῦ ἐκδότη τοῦ Νουμά, και κάθε ταχτικού και ὁμόφρονου συνεργάτη του, νὰν τὴς ἀναιρέσει και νὰν τὴς γκρεμίσει με συζήτηση αὐτῆς τὴς γνώμης.

Αὐτὴ τὴν πολιτικὴ ἀκολούθησε ὁ «Νουμάς» ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἔκδοσῆς του και, φυσικῶς, δὲν εἶχε κανένα δικαίωμα ν'ἀρνηθῆι σὶὸν Ξ. τὴ φιλοξενία του. Γεντὶ ἔτιθέλυς ὁ Ξ. και γνωστὸς λόγιος εἶναι και ὑπεργράει ὅ,τι λέει, παρ' ἄνευ δηλ. ὅλη τὴν εὐθύνη πίνου του. Ἀλλίως με πὸς οἱ ἀναγνώστες τοῦ «Νουμά» εἶναι ἀρετὴ ἔξυπνοι κ' ἔτσι δὲν ἔχουν ἀνάγκη νὰ ρωτοῦνε ἂν ὁ «Νουμάς» ἀπάζεται τὸν ξενοπυλικὸ ἀντιψυχαρακισμὸ.

Περὶ τόσους λόγια, θαρροῦμε, δὲ χρειάζονται. Κ' εἶναι εὐχάριστο, ποῦ κ' οἱ δύο μας φίλοι, κι ὁ Πιρδιόης; κι ὁ Ξενοπούλος, δὲν ἔχουνε σκοπὸ νὰ ξαναρχίσουνε σ' αὐτὸ τὸ θέμα κ' ἔτσι, με τὴ βήθεια τοῦ μεγαλοδύναμου, τε'νῆνε και τὸ διπλωματικὸ αὐτὸ ζήτημα.

ΤΟ ΤΣΙΓΚΑΝΟΠΑΙΔΟ ΣΤΙΣ ΒΟΡΕΙΕΣ ΧΩΡΕΣ

(Τοῦ Γερμανοῦ ποιητῆ Γκάιμπελ. Ἐλεύθερη μετάφραση σὸ πεζὸ).

Μακριά, κατὰ τὴ νοτιά, εἶναι ἡ ὄμορφη Ἰσπανία, ἡ Ἰσπανία ἡ πατρίδα μου, ὅπου οἱ ἠσκιερὲς καστανιῆς θροῦζουν τὴς ὀμιε; τοῦ Ἐβρου, ὅπου οἱ ἀμυγδαλιῆς κοκκινωπὰ ἀνθίζουν, ὅπου γνέφει ἡ ζεστὴ κλιματαριά, και τὰ τριαντάφυλλα ὁμορφότερα κάτω ἀπ' τὸν ἥλιο πυρώνουν, κι' ἀχτινοβολεῖ πὸς χρυσὸ τὸ φεγγαρόφωτο.

Κ' ἐγὼ τώρα γυρίζω με τὴν κιθάρα θλιμμένο; ἀπὸ σπῆτι σὲ σπῆτι, μὰ κανένα μάτι φιλικὸ δὲ με κοιτάζει κι' ὄλοι ἀγριεμένα μου λένε νὰ φύγω. Ἄγ, τὸ φτωχὸ μελαχροινὸ ἀγῶρι κινεῖ; δὲ θέλει νὰ τὸ νοιώσῃ.

Αὐτὴ ἡ κιθαρινά, ποῦ μοῦ παίρνει μακριὰ τὸν ἥλιο, μοῦ πλακώνει τὴν καρδιά, και τὰ παλιὰ χαρούμενα τραγούδια, πάει πῆ, κωντεύω ὅλα νὰ τὰ ξεχάσω! Πάντα ἀπὸ τὴς μελωδίε; μου αὐτὸς ὁ σκοπὸς δὲν ἀπολείπει: «Στὴν πατρίδα μου θέλω νὰ γυρίσω, στὴ χώρα ποῖναι γεμάτη ἥλιο!»

Ὅχι! Τὴς λαχτάρες; και τὰ καρδιοχτύπια δὲν μπορῶ πειότερο νὰ τὰ κρατήσω! Τίποτ' ἄλλο δὲ θέλω, ἀφήστε; μου μονάχα τὴν εὐτυχία τῆς πατρίδα;! Δρόμο πρὸς νότο, δρόμο στὴν Ἰσπανία! Στὴ χώρα ποῖναι γεμάτη ἥλιο! Κάτω ἀπ' τὸν ἥσκιο τὸν καστανιῶν θέλω κάποτε νὰ με θάρουν.

ΑΘ. ΜΙΧΑΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Ἀμφίωνα. Ὁ «Ρὲ φίλος Τάκης Ταγκόπουλος» δὲ διάβασε τὴς ἀνοησίες σου οὔτε ἔσπασε λέξη γι' αὐτῆς, ὅστε καλὰ θὰ κάνεις νὰ τὸν ἀφίνεις ἤσυχο.

κ. Μ.Μ. Σὲ περιμέναμε τὸ Σάββατο, ὅπως μᾶς εἶτες. Λοιπὸν τὸ ἐρχόμενο 4—10 τὸ πρωτῆ.